

I.

Příloha k č.j. 82699/46-V.

Krátký film
Československá filmová kronika

Lidice

Námět krátkého filmu
o zkáze a znovuoobnovení Lidic

Napsal:
František Sádek

Praha 1946.

Ústřední kanceláře:

Praha II., Vodičkova 30, III. schody, IV. patro. Telefon 397-94, 248-24.

Výrobní oddělení:

Praha II., Sokolská třída 68. V. patro. Telefon 290-75, 306-95.

Praha. Píše se rok 1941. Německá okupace trvá. Po dlažbě duní kroky cizího vojska, na Petříně stojí jejich děla a před kasárnami stojí jejich stráž. Neurath, dělající dojem starého, blahobytného pána, přehlíží na Václavském náměstí německé kolony. Ale pod tímto lesklým povrchem vře. Němcům se za dva roky okupace nepodařilo získat Čechy, ani potlačit jejich tajný odboj. Neurath je prý na to slabý. Prý je to muž ze staré školy, zvyklý jednat v rukavičkách. Devět rozsudků smrti za dva roky je příliš málo. Někdo jiný musí přijít, aby seznámil Čechy s novou Evropou.

Je to Heydrich. Stvůra s podlouhlým sadistickým obličejem a chladnýma rybíma očima. Ten tedy má zavést německý pořádek v českých zemích. Je na to znamenitě připraven. Krvavá stopa se táhne

všemi zeměmi, kudy již prošel. Také mnozí Němci neporozuměli jeho upřímným snahám — řekl o něm později Himmler. Češi jim budou brzy rozumět.

Stanné právo, stanné soudy, popravy a zase popravy. Takový byl vládní program muže bez rukaviček. Ustavuje novou loutkovou vládu a přijímá starého Háchu, kterému se rozklepala kolena. Měla také proč — Heydrich nejen vyhrožoval persekucí, on ji také vytrvale prováděl. Řady popravených rostly, ale Čechy na německou víru neobrátil. Pozemí trvalo dále. A chystala se pomsta.

Přišla v květnu příštího roku. Zasažen ranami českých vlastenců odešel tam, kam už dávno patřil. Jeho smečka mu uspořádala skvělý pohřeb. Byl odvezen do Berlína, na jeho rakev se přišel svým tupým pohledem podívat Hitler a Himmler u ní pronesl řeč. Salvy zněly, když ho spouštěli do hrobu.

Salvy zněly v Čechách, když mstili jeho smrt. Tisíce našich lidí, našich nejlepších lidí, postavili před hlavně pušek a kulometů. Rozpoutala se nejkřutější hrůzovláda. Dlouhé sloupce se jmény popravených plnily denně noviny a tlapače je řvaly do vylištěných ulic. Předměty nalezené na místě činu byly jedinou stopou, kterou měli. S vynaložením celého svého policejního aparátu chtěli najít pachatele, kteří jim unikali. Vyhrožovali celému národu. A aby jej zastrašili, dopustili se jednoho z nejhrůznějších činů v dějinách, činu, který odhalil jejich pravou tvář i tam, kde ji ještě neznali. Zničili Lidice.

Na základě několika bezpředmětných indicií způsobili krvavou lázeň v klidné a pokojné vesnici v zázemí. 10. června postříleli bez jakéhokoliv líčení na zahradě Horákova statku v Lidicích 173 lidických mužů. 195 žen odvěkli do koncentračních táborů a 100 dětí neznámo kam. Aby účinek byl dokonalý, prohlásili, že Lidice vyhladí s povrchu zemského tak, aby nezůstalo ani stopy na místě, kde stávaly. Domy polili benzinem, když byli vykradli vše, co se jim hodilo. Pak je zapálili.

Lidice hořely několik dní. Domky, statky, škola, kostel a hospodářské stavení — všechno lehlo popelem. Jednoduché zařízení hornických domácností, které nestálo gestapákům za odvezení, shořelo v nich. Kolem hořící vsi rozestavili strážce, aby se tam nikdo nedostal. Ty se bavily střelbou po poplašených holubech, kroužících nad hořícími domy.

Ale požár nesrovnal Lidice se zemí. Když strávil všechno, co mohlo hořet, zbyly ještě holé, začouzené trosky domů čnicích k nebi jako němí svědci nacistického barbarství. I ty chtěli odstranit. Povolali zákopníky, kteří podminovali všechny větší budovy a vyhodili je do vzduchu. Všichni význační gestapáci z Prahy i Kladna se zúčastnili této „práce“. Vidíme je na snímku, jak se chechtají z uspokojení, že jejich muži provádějí dobře svůj úkol.

K odvezení rozmetaných trosek byly určeny oddíly pracovní služby. Jejich velitel si pochvaloval, jakou dostanou životní školu: „Mladý muž pracovní služby vidí, že německý meč tvrdě dopadne a beze zbytku zničí zřídla nepokojů nejen na frontě, nýbrž i v zázemí...“ Aby se na to mohli lépe dívat, postavili si tábor přímo na místě. „Mladí muži“ se tam ve volném čase cvičili v nástupech s lopatami.

Když dokončili svoje dílo, nezůstalo skutečně ani stopy po Lidicích. Na plochu dříve zastavenou domy navezli ornici a zasili do ní obilí. Jen jednu památku nedovedli zahladit. Na místě za bývalým Horákovým statkem, kde byli pohřbeni lidičtí mučedníci, se pomalu propadávala půda.

Němci netušili, když páchali svůj nelidský čin, jakou odezvu vyvolá v celém světě. Vlna rozhořčení proběhla všemi svobodnými státy. Horníci v Anglii založili hnutí „Lidice budou žít“. Hnutí se stalo během roku masovým. Ve Spojených státech se jedno městečko rozhodlo změnit svoje jméno na Lidice. Další přibývají: v Mexiku, Havaně, Venezuele a v Jižní Africe. Tisk všech národů přinášel obsáhlé zprávy o Lidicích.

Po osvobození konala se národní pouť do Lidic a prezident republiky položil věnec u hrobu hrdinů.

Bylo rozhodnuto, že Lidice budou vybudovány na původním místě. Řada architektů podala plány na jejich výstavbu.

V malé kolonii domků nedaleko Lidic žijí lidické ženy, které přežily věznění, s dosud nalezenými dětmi. Těch dvacet šťastných dětí, které už zapomněly na prožité utrpení, je prvních dvacet nových lidických občanů. Ony jsou zárukou, že Lidice nezemřely, že budou žít.

II.

Lidice

Scénář krátkého filmu podle původního námětu
„L I D I C E“

napsal:
František Sádek.

Praha 1946

Poznámka:

Obrazová část scénáře je rozepsána úplně podrobně. Kdyby vedle ní stál komentář, rozdělený na jednotlivé záběry, mohl by vzniknout klamný dojem, že obraz nesouhlasí ve své délce s délkou zvukové části. Je proto prozatimní komentář, t.j. původní exposé filmu „Lidice“, připojen jako příloha na konec scénáře.

Kde by v textu mohly snad vzniknout nejasnosti, je vždy poukázáno na příslušnou stránku přílohy.

Autor.

Část 1.Roztemnit:1. Celek:

Střecha pražského hradu, nad níž vlaje vlajka s hákovým křížem.

Komentář viz přílohu str. 1.

Do obrazu se prokopíruje letopočet: 1941.

Hudba.

2. Celek:

Antenní věže rozhlasové stanice na Petříně.

Kamera panoramuje

dolů na německá děla namířená směrem k městu. U nich německá stráž.

3. Celek:

Jedno z děl, jehož hlaveň je namířena stejným směrem, jako v předešlém záběru.

Kamera panoramuje

na město, nad kterým visí těžké mraky a je zahaleno kouřem.

4. Celek:

Viděno z okna nízkého domu:

Úzkou uličkou starého města prochází skupiny asi deseti německých vojáků v sevřeném útvaru.

5. Polocelek:

Přes mřížový balkon je vidět německý voják, který se prochází s granátem v ruce.

Stíračka.6. Polocelek:

Neurath na tribuně na Václavském náměstí přehlíží pochodující německé kolony.

Třeskná hudba pištců.

7. Celek:

Pištcí pochodují kolem aparátu.

8. Polocelek:

Neurath stojí na tribuně.

Nájezd v kopírce.

Neurath se usmívá.

Krátce prolnout.

9. Detail:

Vyhláška o popravě českých studentů ze
17. listopadu.

Kamera panoramuje

na Neurathův podpis na vyhlášce.

Krátce prolnout.

10. Detail:

Neurath se dále přívětivě usmívá.

Krátce prolnout.

11. Celek:

Neurath při přehlídce zdraví zdviženou pravicí.
/Rozmnožené okénko./ Ruka mu spadne.
Neurath jde však pozpátku. Stejným směrem.

Komentář viz přílohu str. 1.

Stíračka.

12. Celek:

Do obrazu přichází Heydrich. Řízeně zdraví
kolonu, kterou přehlíží.

Zesílená hudba pištců. Jediný motiv, který se
stále opakuje.

Kamera najede /v kopírce/
na jeho detail.

Rychle prolnout.

13. Detail:

Několik Heydrichů vedle sebe.
Řada jeho tváří vyplňuje obraz.

Krátce prolnout.

Kolona německých vojáků pochoduje proti
kameře. Jsou vidět jen jejich obličej.

Krátce prolnout.

15. Detail:

Heydrich otáčí hlavou.

Krátce prolnout.

16. Velký detail:

Část vyhlášky z konce roku 1941. Čteme řádku oznamující stanné právo.

17. Velký detail:

Jiná řádka začínající:
„Pod trestem smrti....“

18. Blízko:

Pochodující kolona německých vojáků jako 14.

19. Detail:

První vyhláška oznamující popravu.

Do pochodové hudby zazní krátký rachot automatické zbraně.

20. Velký detail:

Řádka z vyhlášky: „Byli zastřeleni...“

21. Detail:

Jiná vyhláška se seznamem popravených.

Krátká střelba.

22. Blízko:

Heydrich se zastaví v pohybu.

Kamera pomalu najíždí na jeho:

23. Detail:

Chladně hledící Heydrich.

Nájezd se zastaví:

Rozmnožený poslední obrázek okamžik stojí, pak se roztřeše a zamlží. Zasní.

Hudba končí.

Konec hvizdu granátu a exploze.

Rychle zatemnit.Rychle roztemnit.24. Polodetail:

Mrtvý Heydrich leží na lůžku v nemocnici.

Po okamžiku ticha nasazuje tlumená hudba.

25. Polocelek:

Rakev s Heydrichem je vynášena ze dveří nemocnice na Bulovce.

26. Celek:

Z konce průvodu Prahou: Rakev je vnášena na Wilsonovo nádraží.

27. Celek:

Vlak s rakví se rozjíždí.

Stíračka.28. Celek:

Rakev je vedena berlínskou ulicí.

29. Blízko:

Přihlízející obecnstvo zdraví pohřební kondukt.

30. Polocelek:

Hitler přistupuje ke katafalku, obloženému věnci a tklivým pohledem se loučí se zesnulým „kamarádem“.

31. Celek:

Katafalk s rakví a strážemi.

32. Blízko:

Himmler řeční u rakve.

Obracečka.33. Polocelek:

Několik německých důstojníků spouští rakev do hrobu na berlínském hřbitově.

34. Celek:

Četa SS stojící nedaleko hrobu střílí do vzduchu Hromadný výstřel.
čestnou salvu.

Obracečka.

35. Detail:

Vyhláška z doby po Heydrichově smrti s řadou popravených.

36. Celek:

SS střílejí salvu do vzduchu
/Jako 34./

Salva.

37. Velký detail:

Řádek na vyhlášce s textem: ...
„pro schvalování atentátu byli popraveni.....“

38. Celek:

Krátká salva jako 34. Jen výstřel.

39. Detail:

Sloupec v novinách se jmény popravených.

Nasazuje zprvu tichý, pak se stále zesilující
rachot kulometu.

Kamera panoramuje

dolů po sloupci, který obsahuje více než sto
jmen.

40. Celek:

Prázdné pražské ulice /za ranního pološera/.
V popředí štíty obchodů s německo-českými
nápisy. Z dálky je slyšet hlášení tlampače.

Rachot kulometu ustal.
Ticho.

Začátek českého hlášení oznamujícího jména
popravených pro „schvalování atentátu“.
Použít původního záznamu z rozhlasu.

41. Celek:

S výšky přes tlampač, upevněný na stožáru
elektrického vedení vidíme druhý konec
liduprázdné ulice. Hlasatel začíná jmenovat
popravené:

Záznam hlasitěji.

Několik jmen ze začátku seznamu.

42. Polocelek:

Uvnitř restaurace s velkým oknem do ulice. Před
oknem stojí čistě pokrytý stůl. Je neobsazen. Na
skle je přilepena papírová vývěska s textem:
„Juden unzugänglich — Židům nepřístupno“.
Nad ní visí jídelní lístek.

43. Celek:

Ulička na Starém městě. Do vchodu jednoho z domů vejde chvatně jediný chodec, který byl na ulici.

Komentář nasazuje přes tiché hlášení.

44. Polocelek:

Z podhledu: Kdosi zavírá ve vyšším patře starého domu okno.

45. Celek:

Prázdná Resslova ulice s kostelem Karla Boromejského.

46. Polocelek:

Předměty, které zůstaly po vykonavatelích atentátu ve výkladu Baťova obchodu.

Salva.

47. Blízko:

Některé z těchto předmětů.

48. Celek:

Věže kostela Karla Boromejského proti zamračenému nebi.

Rychle zatemnit.

Část 2.Rychle roztemnit:Lidický kraj:

Cesta lidických mužů do práce
/železářny, doly/.

49. Detail:

Fotografie Lidic, jak vypadaly před zničením.
V pozadí domy na okraji vsi. V pozadí lidé
pracující na poli.

Komentář viz přílohu str. 2.

Prolínání:50. Detail:

Postřílení muži na zahradě Horákova statku.
Ubití muži leží v několika řadách za sebou.
/Z fotografie/

Prolínání:51. Detail:

Z jiné fotografie. Bližší pohled na zastřelené
muže.

Prolínání:52. Detail:

Na fotografii zavražděných mužů
panoramuje kamera
až na skupinku SSmanů, kteří se dívají na mrtvé.

Pomalu prolnout:53. Celek:

Kamera panoramuje
ze zahrad na hořící stavení.

Komentář viz přílohu str. 3.

54. Polocelek:

Esesák přechází kolem hořícího domu.

55. Blízko:

Z okna domku, který právě začíná hořet, se vyvalí kouř.

56. Polocelek:

Na dvoře hospodářského stavení začínají hořet kolny.

57. Polocelek:Kamera panoramuje

po střeše stavení, které právě začíná hořet.

58. Blízko:

Hořící okno.

59. Blízko:Kamera panoramuje

po jiném hořícím okně

60. Blízko:

Vchod do lidického domku v plameni.

61. Polocelek:

Hořící vnitřek domku.

62. Polodetail:

Esesák si klidně prohlíží rozmáhající se požár.

63. Blízko:

Okna malého domku v plném plameni.

64. Blízko:

Jiné hořící okno.

65. Celek:

Dvůr hospodářského stavení hoří.

66. Celek:

Větší lidické stavení dohořívá.

67. Polocelek:

Vnitřek vyhořelého domu s propadlým stropem a trámy visícími dolů.

68. Blízko:

Trámy, které visí s propadlého stropu do vyhořelé místnosti. Ještě doutnají.

69. Polocelek:

Trámy zavalené trosky kamen v úplně vyhořelé místnosti.

Kamera panoramuje

směrem nahoru. Kde býval strop, zůstal uprostřed zdiva jen začouzený otvor.

70. Celek:

Po požáru ve vyhořelé vsi.

Kamera panoramuje

po několika vyhořelých staveních.

71. Celek:

Esesáci vcházejí do dvora vypáleného statku. Prohlíží si účinky požáru.

72. Celek:Kamera ponoramuje

po vypálených střechách statku.

73. Blízko:

Esesáci, s nimi jeden civilista, se rozhlíží po dvoře.

74. Polocelek:

Vnitřek vyhořelého dvora.

75. Blízko:

Esesáci procházejí kolem kamery, civilista / Zankl/ se pro cosi shýbne.

Stíračka:76. Polocelek:

Fronta vypáleného hostince.

77. Blízko:

Bouda s ohořelým ukazovatelem cesty.

78. Polodetail:

Ohořelý ukazovatel cesty s částečně čitelným nápisem.

79. Blízko:

Nápis na vyhořelém hostinci.

80. Blízko:

Dvojjazyčný nápis „Smíšený obchod“.

81. Polocelek:

Fronta vypáleného řeznického obchodu.

82. Blízko:

Nápis: „Řeznictví.“ nad vypáleným krámem.

83. Polocelek:

Průhled vyhořelým oknem na mrtvou ves.

84. Polocelek:

Vnitřek vyhořelé kuchyně.

85. Polocelek:

Vyhořelý pokoj.

86. Blízko:

Ohořelá dětská postýlka.

87. Polodetail:

U ohořelé boudy leží mrtvý pes, který byl přivázán na řetěze a nemohl utéci.

88. Blízko:

Esesák si prohlíží vyhořelé stavení.

89. Celek:

Kamera panoramuje:

po dvoře vyhořelého stavení.

90. Polocelek:

Zničené hospodářské nářadí na dvoře.

91. Celek:

Esesáci stojí před větší vyhořelou budovou.

92. Celek:

Příslušníci říšské pracovní služby nakládají zakrechtovanou řepu, kterou našli ve vyhořelé vsi na vůz.

93. Polocelek:

Nakládání na vůz blíže.

94. Celek:Kamera panoramuje

po vyhořelých troskách Horákova statku.

95. Celek:

Uvnitř zničeného Horákova statku. Je vidět vchod do sklepa, v němž byli drženi lidičtí muži před svou smrtí.

96. Celek:

Vchod do Horákova sklepa s druhé strany.

97. Celek:

Dílčí pohled na Lidice po vypálení.

98. Velký celek:

Na kraji obce. Přes zničený secí stroj a trosky stavení vidíme silnici a opuštěná pole.

Rychle zatemnitRychle roztemnit:99. Celek:

Nad troskami vypálených Lidic se vznášejí mračna prachu a dýmu. Všechny větší budovy jsou vyhazovány do vzduchu.

Komentář viz přílohu str. 3.

100. Celek:

Príslušníci SS a německého vojska stojí na stráni,
odkud pozorují účinky jednotlivých explosí. Výbuchy.

101. Celek:

Jedna z budovy vylétne do vzduchu. Silné detonace.

102. Blízko:

Skupina důstojníků SS pozoruje se stráně
výbuch.

103. Celek:

Nad Lidicemi se valí hustý dým.

104. Blízko:

Esesáci se s uspokojením dívají směrem
k Lidicím.

105. Polodetail:

Weismann, velitel kladenského gestapa, se se
zájmem dívá směrem k Lidicím.

106. Celek:

Další lidický dům vylétne do povětří. Silná exploze.

107. Detail:

Weismann se spokojeným úsměvem pokyvuje
hlavou.

108. Celek:

Nad Lidicemi se valí nový oblak dýmu.

109. Celek:

Uvnitř vesnice. Sutiny, které zbyly po výbuších.
Mezi nicmi procházejí důstojníci SS a kontrolují
vykonanou „práci“.

110. Polocelek:

Několik úplně rozbořených domů. Jsou to jen
navršené hromady starých cihel.

111. Blízko:

Esesáctí důstojníci si s opravdovým uspokojením prohlížejí trosky vesnice.

112. Polodetail:

Důstojníci se dívají směrem k troskám a chechtají se.

113. Celek:Kamera panoramuje

vzhůru po troskách sesutého domu, na jejichž vrcholu stojí vítězně esesák v uniformě.

Prolínání:114. Celek:Kamera panoramuje

dolů s vlajky říšské pracovní služby na dřevěné baráky, které si RAD postavila přímo u Lidic.

Komentář viz přílohu str. 3.

115. Polocelek:

Strážní budka, kolem které přechází stráž RAD v uniformách, s lopatami a staví se do řady.

117. Blízko:

Nastoupená četa dává k počtě lopatu.

118. Celek:

Oddíl RAD pochoduje směrem z tábora.

119. Celek:

Oddíl pochoduje kolem závor směrem k vesnici.

Stíračka:120. Polodetail:

Motyka se zabodává do hromady sutin.

121. Blízko:

Člen RAD kope motykou v hromadě sutin.

122. Polocelek:

Jiný tlačí plně naložené kolečko.

123. Polocelek:

Skupina členů pracovní služby kope v hromadě cihel, která zbyla z lidického domku.

124. Celek:Kamera panoramuje

po rozvezených hromadách sutin, na nichž se hemží RAD.

125. Blízko:

Velitel dohlíží na montáž kolejí pomocné dráhy.

126. Blízko:

Vozíky vláčku jsou spojovány dohromady.

127. Polodetail:

Ruka manipulující na lokomotivě vlaku.

128. Celek:

Vlak úzkokolejné dráhy se rozjíždí.

129. Celek:

Pracující RAD na jiném místě vesnice.

130. Polocelek:

RAD nakládají na vagony zdivo.

131. Blízko:

Nakládání na vagony.

132. Polocelek:

Vláček s naloženými vagony se rozjíždí.

133. Celek:

Vláček jede místem, kde kdysi stála vesnice.

134. Celek:

Pohled z jedoucího vlaku na pusté místo se srovnanými hromadami cihel.

135. Celek:

Kamera panoramuje

po kotlině, kde kdysi stávaly Lidice.

Po vsi není již ani stopy, jen na stráni několik stromů.

Komentář viz přílohu str. 4.

Krátce zatemnit:

Část 3.Krátce roztemnit:136. Blízko:

/Z anglického materiálu/: Prodavač novin
s tabulkou oznamující lidickou vraždu.

Komentář viz přílohu str. 4.

Prolínání:137. Celek:

Manifestace anglických horníků, při níž jsou
neseny standarty s nápisy: Lidice shall live.

138. Celek:

Jiný záběr z téže manifestace.

Stíračka:140. Montáž:

Výstřižky z časopisů: ruských, anglických,
amerických, jihoamerických a jihoafrických
jednající o Lidicích.

141. Celek:

/Z amerického materiálu/: Nástup občanů města
Stern Park Gardens ke slavnosti, při které bylo
město přejmenováno na Lidice.

142. Celek:

Odhalení památníku v témže městě.

143. Blízko:

Pamětní kámen s nápisem začínajícím:
„Lidice v Československu byly zničeny
barbary...“

Stíračka:144. Celek:

Lidické ženy ve smutečních šatech sedí na čestné
tribuně při první tryzně v osvobozené republice.

145. Polocelek:

President republiky klade věnec u lidického kříže.

146. Velký celek:

Moře účastníků lidické smuteční slavnosti na místě, kde Lidice kdysi stávaly.

Záběr z procesu s Weismannem /začátek září v Kladně/.

Prolínání:147. Montáž:

Několik nejlepších plánů znovuvýstavby Lidic v rychlém sledu.

Komentář viz přílohu str. 4.

Prolínání:148. Celek:

V kolonii domků, kde žijí lidické ženy s dosud nalezenými dětmi. Několik dětí si hraje venku.

149. Blízko:

Lidická žena upravuje svému malému chlapci padající kalhoty.

150. Blízko:

Skupina hrajících si dětí.

Silnější závěr.

151. Polodetail:

Jedno z hrajících si dětí se obrátí.
a směje se přímo ke kameře.

Zatemnit:

K O N E C .

III.

Příloha: Prozatímní návrh komentáře.

[strana] 1.

Praha. Píše se rok 1941. Německá okupace trvá. Po dlažbě duní kroky cizího vojska, na Petříně stojí jejich děla a před kasárnami stojí jejich stráž. Neurath, dělající dojem starého, blahobytného pána, přehlíží na Václavském náměstí německé kolony. Ale pod tímto lesklým povrchem vře. Němcům se za dva roky okupace nepodařilo získat Čechy, ani potlačit jejich tajný odboj. Neurath je prý na to slabý. Prý je to muž ze staré školy, zvyklý jednat v rukavičkách. Devět rozsudků smrti za dva roky je příliš málo. Někdo jiný musí přijít, aby seznámil Čechy s novou Evropou.

Je to Heydrich. Stvůra s podlouhlým sadistickým obličejem a chladnými rybíma očima. Ten tedy má zavést německý pořádek v českých zemích. Je na to znamenitě připraven. Krvavá stopa se táhne všemi zeměmi, kudy již prošel. Také mnozí Němci neporozuměli jeho upřímným snahám — řekl o něm později Himmler. Češi jim budou brzy rozumět.

Stanné právo, stanné soudy, popravy a zase popravy. Takový byl vládní program muže bez rukaviček. Ustavuje novou loutkovou vládu a přijímá starého Háchu, kterému se rozklepala kolena. Měla také proč — Heydrich nejen vyhrožoval persekucí, on ji také vytrvale prováděl. Řady popravených rostly, ale Čechy na německou víru neobrátil. Podzemí trvalo dál. A chystala se pomsta.

[strana] 2.

Přišla v květnu příštího roku. Zasažen ranami českých vlastenců odešel tam, kam už dávno patřil. Jeho smečka mu uspořádala skvělý pohřeb. Byl odvezen do Berlína, na jeho rakev se přišel svým tupým pohledem podívat Hitler a Himmler u ní pronesl řeč. Salvy zněly, když ho spouštěli do hrobu.

Salvy zněly v Čechách, když mstili jeho smrt. Tisíce našich lidí, našich nejlepších lidí, postavili před hlavně pušek a kulometů. Rozpoutala se nejkrutější hrůzovláda. Dlouhé sloupce popravených plnily denně noviny a tlapače je řvaly do vylidněných ulic. Předměty nalezené na místě činu byly jedinou stopou, kterou měli. S vynaložením celého svého policejního aparátu chtěli najít pachatele, kteří jim unikali. Vyhrožovali celému národu. A aby jej zastrašili, dopustili se jednoho z nejhrůznějších činů v dějinách, činu, který odhalil jejich pravou tvář i tam, kde ji ještě neznali. Zničili Lidice.

Na základě několika bezpředmětných indicií způsobili krvavou lázeň v klidné a pokojné vesnici v zázemí. 10. června ráno postříleli bez jakéhokoli líčení na zahradě Horákova statku v Lidicích 173 lidické muže. 195 žen odvěkli do koncentračních táborů a 100 dětí neznámo kam. Aby účinek byl do-

konaly, prohlásili, že Lidice vyhladí s povrchu zemského tak, aby nezůstalo ani stopy na místě, kde stávaly. Zapálili je. Dům vedle polili benzinem, když byli vykradli vše, co se jim hodilo. Pak je zažehli.

[strana] 3.

Lidice hořely několik dní. Domky, statky, škola, kostel a hospodářská stavení — všechno lehlo popelem. Jednoduché zařízení hornických domácností, které nestálo gestapákům za odvezení, shořelo v nich. Kolem hořící vsi rozestavili stráže, aby se tam nikdo nedostal. Ty se bavily střelbou po poplašených holubech, kroužících nad hořícími domy.

Ale požár nesrovnal Lidice se zemí. Když strávil všechno, co mohlo hořet, zbyly ještě holé, začouzené trosky domů, čnící k nebi jako němí svědci nacistického barbarství. I ty chtěli odstranit. Povolali zakopníky, kteří podminovali větší budovy a vyhodili je do vzduchu. Všichni význační gestapáci z Prahy i Kladna se zúčastnili této „práce“. Vidíme je na snímku, jak se chechtají z uspokojení, že jejich muži provádějí dobře svůj úkol.

K odvezení rozmetaných trosek byly určeny oddíly pracovní služby. Jejich velitel si pochvaloval, jakou dostanou životní školu: „Mladý muž pracovní služby vidí, že německý meč tvrdě dopadne a beze zbytku zničí zřídla nepokojů nejen na frontě, nýbrž i v zázemí...“ Aby se na to mohli lépe dívat, postavili si tábor přímo na místě. „Mladí muži“ se tam ve volném čase cvičili v nástupech s lopatami.

[strana] 4.

Když dokončili svoje dílo, nezůstalo skutečně ani stopy po Lidicích. Na plochu dříve zastavenou domy navezli ornici a zasili do ní obilí. Jen jednu památku nedovedli zahladit. Na místě za bývalým Horákovým statkem, kde byli pohřbeni lidičtí mučedníci, se pomalu propadávala půda.

Němci netušili, když páchali svůj nelidský čin, jakou odezvu vyvolá v celém světě. Vlna rozhořčení proběhla všemi svobodnými státy. Horníci v Anglii založili hnutí „Lidice budou žít“. Hnutí se stalo během roku masovým. Ve Spojených státech se jedno městečko rozhodlo změnit svoje jméno na Lidice. Další přibývají: V Mexiku, Havaně, Venezuele a v Jižní Africe. Tisk všech národů přinášel obsáhlé zprávy o Lidicích.

Po osvobození konala se národní pouť do Lidic a prezident republiky položil věnec u hrobu hrdinů.

Bylo rozhodnuto, že Lidice budou vybudovány na původním místě. Řada architektů podala plány na jejich výstavbu.

V malé kolonii domků, nedaleko Lidic, žijí lidické ženy, které přežily věznění, s dosud nalezenými dětmi. Těch dvacet šťastných dětí, které už zapomněly na prožité utrpení, je prvních dvacet nových lidických občanů. Ony jsou zárukou, že Lidice nezemřely, že budou žít.